

zbaviti ochrany před libovolnou výpovědí všechny čtyřpokoje byty, které byly najaty po 1. květnu 1924, nýbrž jenom nájemníky nové, kteří ochrany proti pronajímateli nepožívali a s ní při pronájmu ani počítati nemohli. Že zákon chtěl připustiti výpověď pro nájemníky, kteří si byt zvětší přinajmutím, pro to nic nesvědčí. Účelem zákona č. 48 z r. 1925 i zákona č. 44 z r. 1928 bylo, by se uvolnila ochrana těch nájemníků čtyřpokoje a větších bytů, kteří proti pronajímateli jí nepožívali a jsou proto pro něho novými nájemníky. Účelem uvolnění ochrany všech bytů pronajatých po účinnosti zákona č. 44 z r. 1928 bylo, by nový nájemník nepožíval ochrany proti pronajímateli, když ji dříve neměl, a pronajímatel byl proto ochoten byt vůbec pronajmouti, když bude moci svobodně vypověděti a nevolil raději z toho důvodu ponechání bytu nepronajatého (srov. Tisky posl. sněm. č. 1475, 1485 a senátu 609, 612 z r. 1928). Nebylo tedy účelem zákona, by byli zbaveni ochrany nájemníci, kteří zůstanou ve svých chráněných bytech, třeba ohledně nich ujednali novou smlouvu, nebo byl-li rozmnožen počet místností, jež byly do nájmu přibrány k místnostem chráněným novou smlouvou.

Čís. 8779.

Ustanovení § 20 j. n. vztahuje se též na notáře jako soudní komisaře. Kdyby notář, podle § 20 j. n. vyloučený, prováděl úkony nesporného řízení, svěřené mu jako soudnímu komisaři, bylo by řízení zmatečným podle § 477 č. 1 c. ř. s.

Pro dodatečné pozůstalostní řízení (§ 179 nesp. říz.) jest použití zásad, kterými se řídilo dřívější pozůstalostní řízení, při čemž ovšem není zapotřebí nové dědické přihlášky. Učinili-li dědici v dřívějším pozůstalostním řízení podle § 114 nesp. říz. místopřísežné seznání jmění, může se dodatečné řízení podle § 179 nesp. říz. projevit opět ve formě místopřísežného seznání jmění, ovšem souhlasného seznání všech dědiců. Nebylo-li tu takového souhlasu ohledně jmění prý nově na jevo vyšlého, nebyl pozůstalostní soud oprávněn, by dědice, tvrdící, že nejde o jmění nově na jevo vyšlé, vyzval, by vydali počet z tohoto prý nově na jevo vyšlého jmění a po případě stvrdili přísahou, kde toto jmění jest. Dlužno tu postupovati podle čl. XLII uv. zák. k c. ř. s. a teprve, skončí-li tento zákrok úspěšně, bude lze vyhověti návrhu podle § 179 nesp. říz.

(Rozh. ze dne 9. března 1929, R II 326/28.)

Pozůstalostní soud nevyhověl návrhu dědiců, by byla projednána pozůstalost ohledně nově objeveného jmění, a poukázal navrhovatele na pořad práva občanského. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, avšak znění výroku prvního soudu, že se stěžovatelé poukazují případně na pořad práva občanského, opravil tak, že se stěžovatelům vyhrazuje pořad práva podle § 18 nesp. říz.

D ů v o d y:

Stěžovatelé napadají usnesení rekursního soudu s hlediska § 16 nesp. říz. pro zřejmý rozpor se zákonem i se spisy a pro zmatečnost; leč neprávem. Stěžovatelé vytýkají napadenému usnesení, jakž učinili i ve stížnosti do usnesení prvního soudu, zmatečnost podle § 477 čís. 1 c. ř. s. z toho důvodu, že považují notáře Eugena N-a, jemuž první soud postoupil jejich návrh na projednání pozůstalosti o jmění nově najevo vyšlém, za vyloučeného podle § 20 čís. 4 j. n. z vykonávání úkonu svěřeného mu prvním soudem v nesporném řízení, ježto prý byl po projednání pozůstalosti právním zástupcem ostatních spoludědiců a jejich jménem stěžovatelům do ciziny dopisoval. Rekursní soud neshledal, že tu je vytýkaná zmatečnost, vycházejí z názoru, že ustanovení § 20 j. n. nelze rozšířiti na soudní komisaře. Názor ten jest ovšem mylný. Byl-li notář ustanoven soudem podle § 29 nesp. říz. soudním komisařem, má podle § 186 not. řádu a § 30 nesp. říz. dbáti při úkonech, které koná jako soudní komisař, předpisů, platných pro soudy při takovýchto úkonech. Z toho vyplývá, že i pro notáře jako soudního komisaře platí předpis § 20 j. n., podle něhož jest soudce za určitých předpokladů vyloučen z vykonávání soudcovského úřadu v občanských věcech právních. Kdyby tudíž notář, podle § 20 j. n. vyloučený, prováděl úkony nesporného řízení, svěřené mu jako soudnímu komisaři, trpělo by řízení zmatečností podle § 477 čís. 1 c. ř. s. (Ott Rechtsfürsorgeverfahren str. 215 poznámka 7 a Neumann str. 107). Leč přes to není tu vytýkané zmatečností. Stěžovatelé předložili na doklad tvrzené zmatečnosti notářův dopis ze dne 8. listopadu 1927, zasláný jím v zastoupení dědičky Aurelie P-ové Dr. Arturu F-ovi, advokátu v Brně jako právnímu zástupci stěžovatele Adolfa H-a. Dopis ten byl, jak z vyjádření notáře vyplývá, odpovědí této dědičky na dopis právního zástupce stěžovatele ze dne 4. listopadu 1927, jímž byli spoludědici stěžovatelů vyzváni, by do pěti dnů podali vyúčtování za prodané pozemky, patřivší do pozůstalosti, nebo zaslali 25.000 Kč, jinak že bude podána žaloba. V odpovědi sděluje notář jménem dědičky právnímu zástupci stěžovatele, jak se má věc podle obsahu pozůstalostních spisů a podle dohody dědiců. Za tohoto stavu věci nelze považovati notáře za vyloučeného podle § 20 čís. 4 j. n., neboť ze stavu toho nevyplývá, že byl notář ve věcech, o které tu jde, totiž v řízení, navrhovaném stěžovateli podle § 179 nesp. říz., zřízen některou ze stran za zmocněnce.

Ve věci uplatňují stěžovatelé zřejmý rozpor se zákonem a se spisy, spatřující onen důvod zejména v tom, že nižší soudy neprovedly vůbec potřebné řízení ke zjištění jmění nově najevo vyšlého, neboť prý teprve podle jeho výsledků bude moci býti rozhodnuto o tom, zda věc patří na pořad práva. Stěžovatelé jsou na omylu. Jde o návrh na projednání pozůstalosti o jmění nově najevo vyšlém. Návrh takový nemá v zápětí zahájení nového pozůstalostního řízení, nýbrž řízení se jen přimyká jako dodatek k pozůstalostnímu řízení již ukončenému. Pro toto dodatečné řízení jest použití zásad, kterými se řídilo dřívější pozůstalostní řízení

(Rintelen str. 84), při čemž není ovšem zapotřebí nové dědické přihlášky. V dřívějším řízení pozůstalostním učinili dědici podle § 114 nesp. říz. místopřísežné seznání jmění, podavše bezvýminečnou dědickou přihlášku. Místopřísežné seznání jmění bylo vzato za podklad projednání místo soupisu (§ 114 druhý odstavec nesp. říz.). Po té stránce byl mezi dědici souhlas. Vyskytlo-li se nyní podle udání stěžovatelů nové jmění, dříve neznámé, mohlo se dodatečné řízení, podle § 179 nesp. říz. navrhané, projevit zase jen ve formě místopřísežného seznání jmění, ovšem souhlasného seznání všech dědiců. Leč spoludědici stěžovatelů, byvše slyšení o návrhu stěžovatelů, prohlásili, že místopřísežné seznání jmění, učiněné jimi již v ukončeném pozůstalostním řízení, jest úplné a že nelze o 62.850 Kč, utržených za prodané pozemky, říci, že vyšlo najevo nové jmění pozůstalostní, ježto byl zůstavitel oprávněn polovicí částky té volně nakládati a mohl ji tudíž také spotřebovati a co do druhé polovice částky té že jde o nárok dědiců, tedy dluh pozůstalostní. Podle tohoto vyjádření spoludědiců byl vyloučen souhlas všech dědiců v otázce místopřísežného seznání jmění ve příčině jmění, které podle návrhu stěžovatelů vyšlo nově najevo. Bylo otázkou, zda byl soud pozůstalostní oprávněn, by spoludědice stěžovatelů, jak tito navrhovali vyzval, aby vydali počet z tohoto nově najevo vyšlého jmění a po případě stvrdili přísahou, kde toto jmění jest. Odpověď zní záporně, zejména již proto, že nejde o nezletilce pod zvláštní ochranou zákona (§ 21 obč. zák.). Neboť není zákonného předpisu, jenž by nespornému (pozůstalostnímu) soudci propůjčoval takové oprávnění, zejména, mají-li stěžovatelé, jak jest jim rozuměti, na mysli, by nesporný soudce přiměl vzpírající se dědice k vykonání vyjevovací přísahy. Vyšetřování a určování vyjevovací povinnosti není upraveno v patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák., proto soudce nesmí o návrhu na vyšetření a určení vyjevovací povinnosti a vykonání přísahy zavéstí úřední jednání (judikát býv. vídeňského nejvyššího soudu čís. 243 ze dne 14. prosince 1915 pres. 299/15, Právník 262/1916). Proto stěžovatelům, chtějí-li prosaditi svůj nárok, nezbyvá, než by proti spoludědicům postupovali podle ustanovení článku XLII uvozovacího zákona k c. ř. s. Teprve skončí-li tento jejich zákrok úspěšně, bude lze vyhověti jejich návrhu podle § 179 nesp. pat. Posoudily proto nižší soudy správně věc s hlediska právního, vyhradivše stěžovatelům pořad práva podle § 18 nesp. říz., v kterémžto smyslu bylo oprávněti jejich výrok, že se stěžovatelé poukazují na pořad práva.

Čís. 8780.

Částečný rozsudek může býti i rozsudkem pro uznání, třebaž soud neuvedl výslovně, že vyhověl návrhu žalobcovu na základě uznání žalovaného.

(Rozh. ze dne 9. března 1929, R II 78/29.)